

Szennyvíz és olaj

Környezetvédelmi gondjaink
— dán szemmel

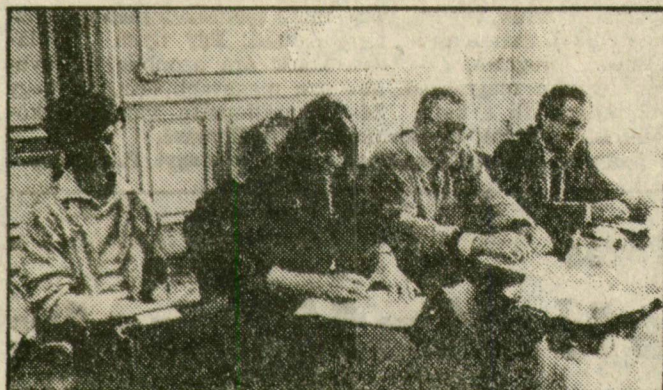
Szegeden napi 70 ezer köbméter tisztítatlan szennyvíz ömlik a Tiszába. Nem jól van ez így, de egy korszerű tisztítómu, számítások szerint, 3 milliárd forintba kerülne. A Szegedi Vízművek és Fürdők számára várhatóan felcsillant a remény, talán van megoldás. Ha minden sikerül, a város 60 százaléknál csatornázatlan területén is kiépülhet az alapvető közmű. A dán Krüger cég szóbeli ajánlata akkor válhat komollyá, ha megszületik a koncessziós törvény. Ugyanis az efféle beruházás nagyon lassan történik meg.

Az olaj- és földgáztermelés hasznát hoz a népgazdaságnak, de a környezetvédelem gondjai itt jelentkeznek. A folyók alatti vezetékek avulóban, meghibásodásuk komoly veszélyt jelent az élővilágra. Az esetleges szennyezést a keletkezés helyén célszerű megelőzni. Erre egy merülőfalas rendszer tűnik alkalmasnak. Csak a pénz hibázik. A kutaknál égő fátylak, a

gázüzemű motorok levegőszennyezését megszüntető műszaki megoldás 130 millió forintba kerülne. A szennyezett talaj, az olajos föld gyűjtése, ártalmatlanítása évi tízmillió költséggel egy szabadalmat felhasználó maguk oldják meg gondjukat, akkor egyszerre kellene a zsebből nagyobb összeget előhalászni.

Két konkrét ügyet emeltem ki abból, amit tegnap kedden az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi Felügyelőségen hallottam. Akinek mindezt, s hasonlókat feltalálták, az Nils Ole Hansen, a dán környezetvédelmi hivatal elnöke volt, aki egy delegáció élén hazánkban tartózkodik. Kormányuk kelet-európai környezetvédelmi segélyprogramjához végzik feltáromunkájukat. Az országos és regionális témákból ez a szakembercsoport fogja kiválasztani azt, amire a dán kormány áldozni fog. Remélhetően szegedi utunknak mihamarabb érkezhettek a gyakorlati hasznát is.

T. Sz. I.

Nagy László felvétele

A dán küldöttség tagjai a tárgyalóasztalnál

Az Egzisztencia-hitelről

A Magyar Bankszövetséghez beérkezett visszajelzések alapján tizenkét bank foglalkozik E-hitelek folyósításával. A következő tizenkét bankhoz fordulhatnak már most az E-hitelt igénybe venni szándékozók: Magyar Kúkereskedelmi Bank Rt.,

Iparbank Rt., Postabank Rt., Országos Kereskedelmi és Hitelbank Rt., Dunabank Rt., Általános Értékforgalmi Bank Rt., Magyar Hitel Bank Rt., Innofinance Rt., Budapest Bank Rt., Mezőbank Rt., Reálbank Rt., Agrobank Rt.

Tűzoltás a sivatagban?

Homoki gyakorlat, turbinákkal

Egy labdát adogató teniszoktatóval kezdődött. Szócs István (IFEX Tűzvédelmi Kft., Budapest) kiffia kedvéért taláta ki, hogy lehetne az edzőt mentesíteni. A teniszlabdából lett később a szárazjégből készült „bomba” — lakástűzok oltására —, aztán — már hivatásos tűzoltói ösztönzésre — annak vizsgálata, porlasztott vizet (mely már igen kis mennyiségben is oltó hatású), netán más anyagot mekkora, milyen berendezéssel kell az égésterbe juttatni ahhoz, hogy a lángot eltüntesse.

Eltelt két és fél év, s az ötletből úgynevezett impulzusoltó lett, immár a világ 37 országában szabadalmilag bejelentve. A berendezést és annak — az algyói, 168-as olajküttűz óta ismert — turbinával kombinált használatát tegnap próbálta ki Üllés határában az NKfV algyói tűzoltósága, népes szakmai érdeklődőtábor előtt.

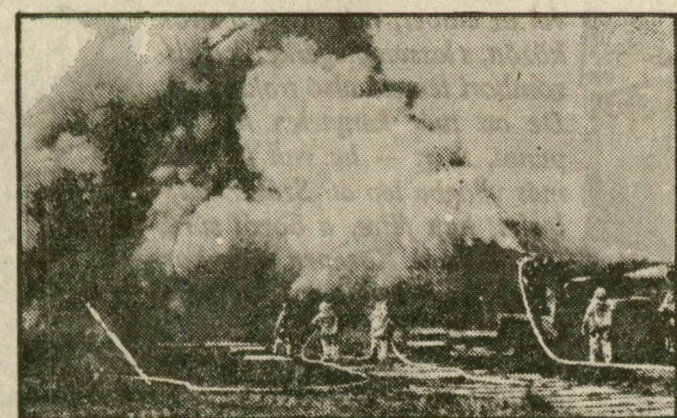
Nem lehet nem feltüntetni: egy esetleges kuvaiti oltási akció előkészületek...

Az országos tűzoltóparancsnok a kétrészes kísérlet előtt — érthetően — szűkszavú. Dr. Jókai Oszkár alezredes ugyanis tudja, hogy a puhatolódások, „megkeresések”, esélylatolgatások nem egyenlők egy üzlet ígéretével. Azt is elmondja: már a kuvaiti kutak felgyújtása előtt megvették az oltás koncesszióját a nagy világcégek, nekünk tehát csak valamelyikük alvállalkozójaként volna lehetőségünk a nemzetközi akcióból részesülni.

Buda Ernő, a zsanai kitérőkor ismertté vált szakember arra figyelmeztet: nem a gáz- vagy olajküttűz oltása az igazán komoly feladat, hanem a kutak felk-

egy nem ég már, nagy — akár 10—20-szoros — teljesítményük miatt pillanatok alatt olajtenger hull alá az égőből.

A hangulat mégis felfokozott az üllési homokon: ha a kísérlet sikeres, valamiféle tűzoltó-feltalálói-kúkereskedelmi-olajipari szövetkezésnek esélye lehet. Hiszen azt tudja, amire egy sivatagi országban a legnagyobb szükség van: oltóvíz nélkül, igen gyorsan „elfújni” a tüzet, hogy a termelésbe állítás műveletei minél előbb megkezdődhessenek.

Somogyi Károlyné felvétele

A siker pillanata

Szócs Istvánt angolul beszélő urak veszik körül. Illetlenség tovább faggatózni, hát megelégszünk, mi, civilek a válaszával: egy svájci cég megbízásából nézik végig a kísérletet. Sejthető, s a feltaláló meg is erősíti: a berendezés oly egyszerű, a felhasznált oltóanyag oly olcsó, hogy tőkeerős partner nem az oltáshoz magához, hanem az előzetes vizsgálatokhoz, a kinti folyamatok munkához, a szállításhoz, a munkafeltételek megteremtéséhez kellene.

S ha ezen még keresne is a magyar partner — felszereltségét javíthatná. Ez idő szerint egy ausztrál ajánlat látszik kecsegtetőnek: tízmillió dolláros tőkeháttérrel gondoskodna az eljárás kipróbálásáról a kuvaiti terepen.

A kísérleteket Vecseryés Imre algyói tűzoltóparancsnok vezényli. Kinyitják a kutat, kézi fáklyával begyújtják, „gázt adnak”, s a 20 centis láng pillanatok alatt 30—35 méterre nő. S akkor egy addig jóformán észrevétlenül szerkezetből kilövellő fehéres anyag két szempillantás közti idő alatt

kiindulási pontjai között volt, hogy a buszvégállomás a helyén marad, mégpedig jelenlegi nagyságában: sem szűkítése, sem bővítése nem szerepel a tervben. Ugyancsak alapelv, hogy a már kialakult gyalogos útvonalakhoz alkalmazkodjon a beépítés.

Nemcsak a Délép-barakot kellene eltüntetni (bontását már meg is kezdték), az ABC sem maradna meg. Új helye a Szamos utca túloldalán lenne, részeként a kereskedelmi épületegyüttesnek.

Az egyszintes, magastetős (és tetőtér-beépítéses) épületsor a kis- és középvállalkozói réteg érdeklődésére tarthat számot.

Ami egyedülálló lesz, ha sikerül: mindez a vállalkozók pénzén épülne, akik ter-

számlátlanul kiépítésének ütemét, később Nagylak, illetve Rózske irányába szeretnének mozdulni. Konkurens bőven akad, a Fűszert például a napokban nyitotta meg raktárházát a Fónagyári úton.

Nagy tervek, nagy pénzek nélkül ritkán sikerülnek, az alapötlet mellé hétémillió forint rullírozóhitel is szereztek. Nem bizonyos, alapon értékesítik majd mezőgazdasági termékeiket, a fix fizetési határidő azonban ennek ellenére sem jelenti azt, hogy a termelők kimaradhatnak termékeik finanszírozásából.

Kovács András

Kísérletképpen: repülőtéri diszkont

Diszkont. Már fel sem kapjuk a fejünket erre a szóra, pedig nem is olyan régen még ismeretlennek számított. Annyi bolt cégtábláján, új vállalkozás nevében szerepel ez a kifejezés, hogy lassan elfelejtjük eredeti jelentését: közvetlenül raktárról árusítani — körülbelül ezt takarja a szó, s ha egy lánc utótagot is hozzáteszünk, megkapjuk egy, a közelmúltban alakult szegedi kft. nevét.

A mezőgazdasági termelők megyei érdekvédelmi szövetsége és az Alvius amerikai—magyar kereskedelmi kft. ötmillió forint alaptőkével Diszkontlánc Kft.-t alapított, s mint mondják, az országban ilyen együttműködésre még nincs példa. Mezőgazdasági szakemberek és kereskedők szövetkeztek tehát, s hogy milyen eredménnyel, az majd csak később dől el.

Nem nagyon szeretik a szövetkezetek a kereskedőt — mondta a tegnapi sajtótájékoztatón Kis Jakab Árpád kereskedelmi igazgató —, csak azt látják, mennyiért árulják a boltok a termelőktől olcsón felvásárolt zöldséget, gyümölcsöt. Ez is oka lehet annak, hogy együttműködésüket felajánló körleveleikre alig kaptak érdemi választ a környékbeli gazdaságoktól. Nagy a bi-

zalmatlanság, s a különböző kft.-k is gombamódra szaporodnak manapság. Bizonyítaniuk kell, s erre jó alkalom lesz első diszkontáruházuk, amelyet körülbelül egy hónap múlva nyitnak a repülőtér mellett, a 63-as busz fordulóiban, az egykori gyapjúforgalmi raktárban. Semmi cifraság, csak raklapok és konténer. Arrafelé többen is mozognak, akár kisebb kereskedelmi központ is kialakulhat a repülőtér mellett.

Elsősorban az autós be- vásárlásokra építenek a távol- ság miatt azonban mindenképpen kell, hogy olcsók legyenek. A kísérleti áruház sikere határozza meg a

számlátlanul kiépítésének ütemét, később Nagylak, illetve Rózske irányába szeretnének mozdulni. Konkurens bőven akad, a Fűszert például a napokban nyitotta meg raktárházát a Fónagyári úton.

Nagy tervek, nagy pénzek nélkül ritkán sikerülnek, az alapötlet mellé hétémillió forint rullírozóhitel is szereztek. Nem bizonyos, alapon értékesítik majd mezőgazdasági termékeiket, a fix fizetési határidő azonban ennek ellenére sem jelenti azt, hogy a termelők kimaradhatnak termékeik finanszírozásából.

Ugye, eszébe ötlik az olvasónak: sivatagbéli tűzoltásnál vízből kevés van, homokból meg...

Öltöztetik a tűzgyújtót

kioltja a lángot. Gáz távvezérléssel csökkentve, aztán elzárva. Az első siker.

A második kísérlet még látványosabb: az óriás fáklya felé indul a két, MIG 15-ös turbinával felszerelt, gázsugárt okozó jármű. Tömlőkből port fúvatnak eléjük — íme hát a két módszer kombinációja. A hatás döbbenetes és múlandó:

Pillanatkép

Olyan, mint a kézi fáklya, csak tízezeres. Süvít, mint a fűtyszó, csak fűlért. Vibrál körülötte a levegő, mint kánikulában az aszfalt fölött, de több száz méteres körzetben. Átforrósítja a távol álló arcát is, mint a márciusi napsütés, persze, nem simogatón.

S akkor feldübörögnek a turbinák, még viaskodik egy picit, macacszkodik a lángoszlop, aztán megadja magát. Porfelhő gomolyog, belekap a szél, már vízi is tova. A betonlacc kitisztul, az ezüstruhások átöltöznek, az adó-vevőket kikapcsolják.

A fű még éq egu picit tovább.

Pálfy Katalin

Egy lehetséges utcaképi részlet a pavilonsorról

A Víztorony tér beépítése

Ébresztő az alvótelepen

„Alvótelep” — így neveztük egy cikkünkben a város körülfogó panelkoszort: ide csak aludni járnak az emberek. Most elkészült egy terv, amely úgy szeretné életre kelteni a tarjáni Víztorony teret, mint a királyfi Csipkerózsikát (bár megjegyezzük: szépségüket azért nem lehet összehasonlítani).

Nagy Imre várostervező építész, a városi önkormányzat főmunkatársa még a Csomiterv településtervezési műtermének színeiben készítette el tervpályázatát, amellyel az 1989. évi verseny egyik győztese lett. A Víztorony tér beépítési és szabályozási tervét — továbbfejlesztés után — tavaly novemberben dokumentálta.

A tér olyan adottságokkal rendelkezik, amelyek meghatározók a beépítés szempontjából. Az ide települt autóbussz-végállomás még hangsúlyosabbá teszi a tér

központi funkcióját, a víztorony hatalmas felkiáltójelként emelkedik. A térfalakat ötszintes házak alkotják, kisebb részük téglablokkos, többségük már „modern” nagypaneles technológiával épült. Különösen csúnya a tér közepén álló Délép-barakk, de a hasonló módon épített ABC sem válik a környék díszére.

Nagy Imre tervei szerint az irodaépület lebontásával főlzabadosuló területen kereskedelmi-vendéglátási-szolgáltatási negyed épülhetne, amely városiasabbá tenné a lakótelepet. A tervezés

kiindulási pontjai között volt, hogy a buszvégállomás a helyén marad, mégpedig jelenlegi nagyságában: sem szűkítése, sem bővítése nem szerepel a tervben. Ugyancsak alapelv, hogy a már kialakult gyalogos útvonalakhoz alkalmazkodjon a beépítés.

Nemcsak a Délép-barakot kellene eltüntetni (bontását már meg is kezdték), az ABC sem maradna meg. Új helye a Szamos utca túloldalán lenne, részeként a kereskedelmi épületegyüttesnek.

Az egyszintes, magastetős (és tetőtér-beépítéses) épületsor a kis- és középvállalkozói réteg érdeklődésére tarthat számot.

Ami egyedülálló lesz, ha sikerül: mindez a vállalkozók pénzén épülne, akik ter-

meszetesen tulajdonossá is válnának. Ha valaki fantáziát lát a tervben (esetleg szövetkezve más vállalkozókkal), megépítheti a maga üzletresztét. A központ ugyanis nem egyszerre, hanem szakaszonként ütemezve készül majd el.

Két tervváltozat készült: különbség az ABC-áruház elrendezésében van, és abban, hogy a „B”-változat szerint még egy többfunkciójú csarnok is épülne.

A tervező és az önkormányzat arra is kíváncsi, mit szólnak a beépítési elképzelésekhez a környéken élők. Ezért március 13-án délután 6 órára lakossági fórumra várják az érdeklődőket a Záporkerti Általános Iskolába.

Nyilas Péter